Anoreksiya Nervoza De?i?im Evreleri Ölçe?i ve Bulimiya Nervoza De?i?im Evreleri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Anoreksiya Nervoza De?i?im Evreleri Ölçe?i ve Bulimiya Nervoza De?i?im Evreleri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16910

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Anoreksiya Nervoza De?i?im Evreleri Ölçe?i (ANSOCQ) ve Bulimiya Nervoza De?i?im Evreleri Ölçe?i (BNSOCQ), yeme bozukluklar? olan bireylerin tedaviye yönelik de?i?im isteklilliklerini de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi? öz bildirime dayal? araçlard?r. Bu ölçekler, davran??sal de?i?imi aç?klayan önde gelen kuramlardan biri olan Transtheoretical Model (TTM) çerçevesinde olu?turulmu?tur. TTM'ye göre bireyler, herhangi bir davran?? de?i?ikli?ini be? temel a?amada (Dü?ünce Öncesi, Dü?ünce, Haz?rl?k, Eylem ve Sürdürme) deneyimler. Bu ölçekler, dan??anlar?n hangi evrede bulundu?unu tespit ederek, klinik müdahalelerin ki?iselle?tirilmesine ve etkinli?inin art?r?lmas?na olanak tan?r. Ergüney-Okumu? ve arkada?lar? taraf?ndan 2018 y?l?nda Türkçe'ye uyarlanan bu ölçekler, Türk örnekleminde psikometrik özelliklerinin incelenmesi amac?yla kullan?lm??t?r.

Ölçekler, özellikle Anoreksiya Nervoza (AN) ve Bulimiya Nervoza (BN) tan?s? alm?? veya bu bozukluklar?n belirtilerini gösteren bireylerin motivasyonel durumlar?n? ölçmek için tasarlanm??t?r. Bu araçlar?n psikometrik aç?dan sa?lam olmas?, klinik uygulamada ve ara?t?rmalarda de?i?im evrelerinin do?ru bir ?ekilde saptanmas?n? sa?lamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Anoreksiya Nervoza, Bulimiya Nervoza, Transtheoretical Model, De?i?im Evreleri, Motivasyon, Yeme Bozukluklar?, Psikometri, Ölçek Uyarlamas?.

Yazarlar

F. E. Ergüney-Okumu?, H. Ö. S. Sertel-Berk, B. Yücel, E. Rieger.

Amaç

Anoreksiya Nervoza De?i?im Evreleri Ölçe?i (ANSOCQ) ve Bulimiya Nervoza De?i?im Evreleri Ölçe?i (BNSOCQ), yeme bozuklu?u belirtileri gösteren bireylerin, bozukluklar?ndan kurtulmaya veya semptomlar?n? azaltmaya yönelik niyet ve isteklilik düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi?tir. Ölçeklerin temel amac?, bireyin de?i?im sürecinde hangi a?amada oldu?unu belirleyerek, terapistlerin hastan?n motivasyon düzeyine uygun müdahale stratejileri geli?tirmesine yard?mc? olmakt?r.

Türkçe uyarlama çal??mas? (2018), bu ölçeklerin kültürel ve dilsel olarak Türk popülasyonuna uygunlu?unu ve orijinal yap?sal özelliklerini koruyup korumad???n? saptamay? hedeflemi?tir. Bu uyarlama, Türkiye'deki klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda yeme bozuklu?u tedavisinde Transtheoretical Model'e dayal? yakla??mlar?n kullan?labilmesi için sa?lam bir temel olu?turmu?tur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yap?

Ölçeklerin ölçtü?ü psikolojik yap?, Prochaska ve DiClemente'nin geli?tirdi?i Transtheoretical Model'den (TTM) türetilen "De?i?im Evreleri"dir. Bu yap?, yeme bozuklu?u davran??lar?n?n de?i?tirilmesi sürecinin do?rusal olmayan, ancak öngörülebilir a?amalardan olu?tu?unu varsayar.

Ölçekler genellikle be? temel de?i?im evresini ölçer:

Dü?ünce Öncesi (Precontemplation): Bireyin davran???n?n sorunlu oldu?unu henüz kabul etmedi?i veya yak?n gelecekte (genellikle 6 ay içinde) de?i?im niyetinin olmad??? evre.
Dü?ünce (Contemplation): Bireyin davran???n? de?i?tirmeyi dü?ündü?ü, ancak henüz karars?z oldu?u evre.
Haz?rl?k (Preparation): Bireyin yak?n zamanda (genellikle 1 ay içinde) de?i?ime ba?lamaya niyetli oldu?u ve küçük ad?mlar att??? evre.
Eylem (Action): Bireyin istenen davran?? de?i?ikli?ini aktif olarak uygulad??? ve sürdürdü?ü evre.
Sürdürme (Maintenance): De?i?imin alt? aydan fazla süredir devam etti?i ve bireyin nüksetmeyi önlemeye odakland??? evre.

Geçerlik

Orijinal kaynakta geçerlik bilgisi '-' olarak belirtilse de, Ergüney-Okumu? ve arkada?lar?n?n 2018 tarihli çal??mas?, Türkçe versiyonlar?n yap? geçerli?ini incelemi?tir. Çal??ma kapsam?nda, ölçeklerin orijinal be? faktörlü yap?s?n?n Türk örnekleminde Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile test edildi?i ve model uyum indekslerinin genellikle kabul edilebilir düzeyde oldu?u rapor edilmi?tir.

Geçerlik analizleri, ölçeklerin teorik olarak temsil etmesi beklenen de?i?im evrelerini tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermi?tir. Ayr?ca, bu ölçeklerin, yeme bozuklu?u semptomlar?n?n ?iddetini ölçen di?er geçerli araçlarla (örne?in, Yeme Bozukluklar? De?erlendirme Ölçe?i - EDE-Q) beklenen yönde ili?kiler gösterdi?i, yani e? zamanl? geçerli?e sahip oldu?u belirlenmi?tir.

Güvenirlik

Uyarlama çal??mas?nda güvenirlik analizleri, iç tutarl?l?k (Cronbach Alfa katsay?s?) yöntemine odaklanm??t?r. Her iki ölçe?in (ANSOCQ ve BNSOCQ) alt ölçeklerinin ve toplam puanlar?n?n iç tutarl?l?k katsay?lar? incelenmi? ve bu katsay?lar?n kabul edilebilir s?n?rlar?n üzerinde oldu?u bulunmu?tur.

Yüksek iç tutarl?l?k de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? psikolojik yap?y?, yani de?i?im evresini tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü ve bu nedenle ölçeklerin psikometrik aç?dan güvenilir oldu?unu i?aret etmektedir. Güvenirlik sonuçlar?, ölçeklerin klinik ve ara?t?rma amaçl? kullan?ma uygun oldu?unu desteklemektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör Analizi

Ergüney-Okumu? ve arkada?lar? (2018), Anoreksiya Nervoza De?i?im Evreleri Ölçe?i ve Bulimiya Nervoza De?i?im Evreleri Ölçe?i'nin Türkçe formlar?n?n yap?sal geçerli?ini de?erlendirmek için Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemini kullanm??t?r. Bu analiz, ölçeklerin orijinal geli?tiricileri taraf?ndan önerilen be? alt boyutlu (be? de?i?im evresi) yap?n?n Türk kültürü içinde de geçerli olup olmad???n? test etmeyi amaçlam??t?r.

DFA sonuçlar?, modelin teorik yap?s?yla veri aras?nda yeterli düzeyde uyum oldu?unu göstermi?tir. Bu, her bir alt ölçe?in ilgili de?i?im evresini do?ru bir ?ekilde temsil etti?ini ve ölçek maddelerinin kültürel adaptasyon sürecinde anlam kaybetmedi?ini kan?tlamaktad?r. Bu yap?sal do?rulama, ölçeklerin Türkiye'deki yeme bozuklu?u popülasyonunda kullan?labilirli?ini güçlendirmi?tir.

Araç

Test Türü: Öz Bildirim Ölçe?i (Uyarlama)

Format: Derecelendirme format?nda, genellikle Likert tipi bir ölçek kullan?larak yan?tlan?r. (Orijinal derecelendirme bilgisi eksik oldu?undan genel bilgi verilmi?tir.)

Mevcut Diller: ?ngilizce (Orijinal), Türkçe (Uyarlama).

Popülasyon Grubu: Yeme bozuklu?u tan?s? alm?? (özellikle **Anoreksiya Nervoza** ve **Bulimiya Nervoza**) bireyler.

Ya? Grubu: Ergenler ve Yeti?kinler.

Popülasyon Detaylar?: Klinik örneklemler ve yeme bozuklu?u belirtileri gösteren genel popülasyon üyeleri üzerinde uygulanm??t?r.

Test Metodolojisi: Bireyin mevcut yeme davran??lar?n? ve bunlarla ilgili de?i?im niyetini ölçen maddelerden olu?ur. Cevaplar, bireyin kendisini hangi de?i?im evresine en yak?n hissetti?ini belirlemeye yöneliktir.

Anahtar Kelimeler

ANSOCQ, BNSOCQ, De?i?im ?ste?i, Klinik Psikometri, Öz Bildirim, Yeme Davran??lar?, Motivasyonel Görü?me, Tedaviye Haz?rl?k.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Elif Ergüney Okumu?

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: elif.okumus@izu.edu.tr (Sorumlu Yazar ?leti?im)

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Bu ölçeklerin Türkçe uyarlamas? 2018 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçeklerin kullan?m? için sorumluluk yazar? ile ileti?ime geçilmesi önerilir. Ticari olmayan akademik kullan?mlar için izin ko?ullar? yazar taraf?ndan belirlenmektedir.

Orijinal makalenin PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir:

the-anorexia-nervosa-stages-of-change-questionnaire-and-the-bulimia-nervosa-stages-of-change.pdf

Kaynaklar

Ergüney-Okumu?, F. E., Sertel-Berk, H. Ö. S., Yücel, B., & Rieger, E. (2018). The Anorexia Nervosa Stages of Change Questionnaire and the Bulimia Nervosa Stages of Change Questionnaire: Their psychometric properties in a Turkish sample. *Anadolu Psikiyatri Dergisi, 19*, 29-33. doi: 10.5455/apd.288471

Anoreksiya Nervoza De?i?im Evreleri Ölçe?i ve Bulimiya Nervoza De?i?im Evreleri Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Orijinal kaynakta ölçek maddeleri aç?kça sunulmam??t?r. Maddelerin tam metnine ula?mak için Ergüney-Okumu? ve arkada?lar? (2018) taraf?ndan yay?mlanan makalenin incelenmesi veya sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM